

Valsts ieņēmumu
dienests

01.07.2021.

Informatīvais materiāls **Par Grāmatvedības likumu**

Informējam, ka 2021. gada 10. jūnijā ir pieņemts Grāmatvedības likums (turpmāk – likums), kas 2021. gada 28. jūnijā ir publicēts oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" Nr. 121.B ([2021/121B.2](#)) un stājas spēkā **2022. gada 1. janvārī**.

Ar likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums "Par grāmatvedību".

Likuma mērķis

- ✓ Aktualizēt likumā "Par grāmatvedību" noteikto regulējumu, lai tas:
 - būtu atbilstošs juridiskās tehnikas prasībām;
 - ietvertu lietoto terminu skaidrojumu, likuma mērķi un darbības jomu;
 - paredzētu pārskatīt un pilnveidot uz likuma "Par grāmatvedību" pamata izdotos Ministru kabineta noteikumus.

Likumā iekļautas vairākas būtiskas izmaiņas.

Noteikti grāmatvedības uzdevumi:

- nodrošināt uzņēmuma vadību ar grāmatvedības informāciju;
- nodrošināt finanšu pārskatu lietotājus ar patiesu un pilnīgu informāciju par uzņēmuma mantu, saistībām, finansiālo stāvokli, saimnieciskās darbības rezultātiem un naudas plūsmu;
- veikt nodokļu aprēķināšanu;
- nodrošināt ieņēmumu un izdevumu norobežošanu pa pārskatu periodiem.

Skaidroti ar grāmatvedības jomu saistīti jēdzieni – "elektronisks apliecinājums", "grāmatvedības dokumenti", "grāmatvedības reģistri", "manta", "saimnieciskais darījums", "saimnieciskā darījuma diena", "strukturēts elektroniskais rēķins", "cilvēklasāms formāts" u. c.

Noteikti jauni likuma subjekti:

- reliģisko organizāciju iestādes (piemēram, garīgā personāla mācību iestādes, misijas, klosteri);
- citas publiskās personas un iestādes, patstāvīgās iestādes (piemēram Latvijas Banka, Finanšu un kapitāla tirgus komisija);
- tādu fizisko personu apvienības, kuras veic saimniecisko darbību;

- Latvijas Republikā reģistrētas Eiropas ekonomisko interešu grupas, Eiropas kooperatīvās sabiedrības, Eiropas komercsabiedrības, Eiropas politiskās partijas un Eiropas politiskie fondi.

Papildināts to personu loks, kas uzskatāmas par uzņēmuma vadītāju:

- iestādē, kura tiek finansēta no valsts budžeta vai pašvaldības budžeta, valsts vai pašvaldības aģentūrā, citā publiskajā personā un patstāvīgajā iestādē – amatpersona, kas īsteno attiecīgās iestādes vispārējo administratīvo vadību (tiešās valsts pārvaldes iestādē – iestādes vadītājs);
- tādu fizisko personu apvienībā, kuras veic saimniecisko darbību, – visi šīs apvienības biedri vai tie apvienības biedri, kuri ir pilnvaroti pārstāvēt šo apvienību;
- uzņēmumā, kuram pasludināts maksātnespējas process, – maksātnespējas procesa administrators;
- Eiropas ekonomisko interešu grupā – visi šīs sabiedrības biedri vai tie sabiedrības biedri, kuri ir pilnvaroti pārstāvēt sabiedrību;
- Eiropas komercsabiedrībā un Eiropas kooperatīvajā sabiedrībā – valde;
- Eiropas politiskajā partijā un Eiropas politiskajā fondā – izpildinstitūcija vai pārvaldes institūcija (valde).

Precizēti nosacījumi par vērtības mēru grāmatvedībā – uzņēmumi, kuri gada pārskatu sagatavo saskaņā ar finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku darbību reglamentējošiem likumiem un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvajiem aktiem, var izmantot arī citu valūtas kursu, ko publicējis pasaules finanšu tirgus atzīts finanšu informācijas sniedzējs (šobrīd tiek izmantots tikai Eiropas Centrālās bankas publicētais valūtas kurss).

Precizētas prasības par grāmatvedībā lietojamo valodu – noteikts, ka grāmatvedības reģistru veidņu nosaukumi var būt citā valodā, bet grāmatvedības reģistros ieraksti izdarāmi tikai latviešu valodā.

Paaugstināts apgrozījuma sliekšnis, kuru sasniedzot **religiskajām organizācijām** un **biedrībām** (nodibinājumiem, arodbiedrībām un to apvienībām) grāmatvedība kārtrojama divkārtšā ieraksta sistēmā, – **100 000 euro** līdzšinējo 40 000 euro vietā.

Mainītas prasības attaisnojuma dokumentu noformēšanā:

- nav jānorāda juridiskā adrese (ja dokumenta autors saskaņā ar likumu jāreģistrē) vai adrese (ja dokumenta autors ir fiziska persona);
- nav jānorāda saimnieciskā darījuma pamatojums;
- ja saimnieciskā darījuma dalībnieks ir fiziska persona, kas neveic saimniecisko darbību, attaisnojuma dokumentā var norādīt tikai šīs personas vārdu un uzvārdu.

Noteikti garāki attaisnojuma dokumentu iegrāmatošanas termiņi:

- attaisnojuma dokumenti ir jāiegrāmato 20 dienu laikā (šobrīd – 15 dienu laikā) pēc attiecīgā mēneša beigām;

- biedrības, nodibinājumi un reliģiskās organizācijas, kas grāmatvedību kārtot vienkāršā ieraksta sistēmā, attaisnojuma dokumentus drīkst iegrāmatot ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc tā ceturkšņa (šobrīd – mēneša) beigām, kurā attiecīgais attaisnojuma dokuments ir saņemts vai izsniegts (nosūtīts).

Atvieglotas kases grāmatas kārtošanas prasības:

- uzņēmumi, kuriem vidējie dienas ieņēmumi nepārsniedz 500 *euro* (šobrīd 150 *euro*), kases grāmatu var kārtot reizi nedēļā;
- biedrības, nodibinājumi un arodbiedrības, kā arī reliģiskās organizācijas un to iestādes, kuras kārtot grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā un kases ieņēmumus un kases izdevumus reģistrē naudas plūsmas uzskaites žurnālā, kases grāmatu var nekārtot.

Precizēts inventarizāciju regulējums:

- norādīts inventarizācijas mērķis;
- noteikti gadījumi, kad jāveic inventarizācija;
- noteikts, ka inventarizācijas rezultātus ieraksta grāmatvedības reģistros līdz gada pārskata parakstīšanas datumam.

Atcelta prasība par **sākuma bilances sagatavošanu** uzņēmuma darbības sākumā.

Veiktas izmaiņas un precizējumi attiecībā uz grāmatvedības dokumentu glabāšanu:

- grāmatvedības dokumenti elektroniskā formā glabājami Latvijas Republikas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts teritorijā (šobrīd – Latvijas teritorijā);
- uzņēmuma grāmatvedības dokumentus fiziskas un juridiskas personas drīkst izmantot tikai ar uzņēmuma vadītāja atļauju;
- glabāšanas prasības attiecinātas tikai uz grāmatvedības dokumentiem, nevis visu uzņēmuma arhīvu;
- ja attaisnojuma dokumenti ietver darbiniekiem aprēķināto samaksu par piešķirtā atvaļinājuma laiku un neizmantotā ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma atlīdzināšanu ar sadalījumu pa gadiem un mēnešiem — 10 gadus no dienas, kad izbeigtas darba tiesiskās attiecības ar konkrēto uzņēmumu kā darba devēju.

Precizēts jēdziens “grāmatvedis” – persona, kas veic tikai atsevišķus ar grāmatvedību saistītus pienākumus (piemēram, grāmatveža vadībā sagatavo vai ieskenē rēķinus, aprēķina algas vai pašizmaksu), nav uzskatāma par grāmatvedi.

Paplašināts to personu loks, kurām ir tiesības pašām kārtot uzņēmuma grāmatvedību:

- reliģiskās organizācijas vadītājs, ja grāmatvedība tiek kārtota vienkāršā ieraksta sistēmā;
- biedrības, nodibinājuma izpildinstitūcijas vai pārvaldes institūcijas (valdes) loceklis;

- maksātnespējas administrators, kurš, pildot Maksātnespējas likuma prasības, juridiskas personas maksātnespējas procesa laikā organizē parādnieka grāmatvedības uzskaiti.

Informāciju sagatavoja
Valsts ieņēmumu dienests
Nodokļu pārvalde